

AMBRÓZY BÁRÓ ESETEI VII.

A hullaházi skandalum

fine
selection

BÖSZÖRMÉNYI GYULA

2021-ben az Ambrózy-sorozat írója
és a Könyvmolyképző Kiadó
Ambrózy-ötletpályázatot hirdetett.

Böszörményi Gyula vállalta, hogy
a nyertes ötlet alapján írja meg az új
Ambrózy-regényt. A 68 beérkezett
pályamű közül végül KINCZER KITTI
ötlete nyert, ezt tartja most kezében
a kedves olvasó.

Kellemes szórakozást kívánnak az alkotók!
Kinczer Kitti és Böszörményi Gyula

B Ö S Z Ö R M É N Y I G Y U L A

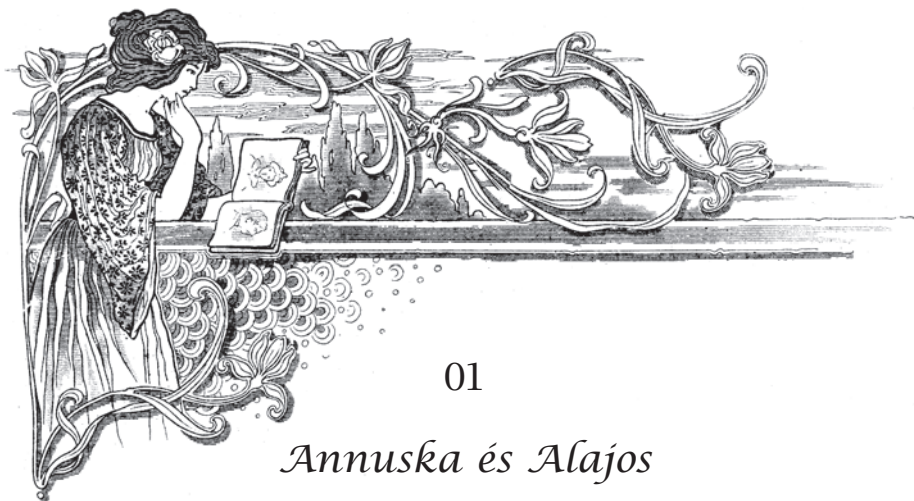
AMBRÓZY BÁRÓ ESETEI VII.

A hullaházi skandalum

(Kinczer Kitti ötlete alapján)

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2022

01

Annuska és Alajos

Buda, 1901. június 14.

„Mint két halálra rémült, ázott veréb – gondolja Raber Izidor,¹ könyökével a zálogház pultjára támaszkodva. – El kéne őket zavarnom, hisz rájuk van írva, miben sántikálnak, de hát a pénz... A fene enné meg, az övék se rosszabb, mint másé!”

Későre jár. Odakinn, az Irma téren, a zálogház koszos kirakatán túl egy társzekér zörög tova. A Víziváros fölött szürke felhőpaplan ül, eső mégsem hullik, és a kora nyári langymeleg is kellemes. A félhomályos, ezernyi kacattal telezsúfolt polcok között, a sűrű dróthálóval védett pulton túl csupán két kuncaft toporog: a már említett „verebek”. A leány lesütött szemmel gyűrögeti szoknyája elejét, igyekezve elbújni a fiatalember mögött, aki nálánál alig magabiztosabb. Raber Izidor tapasztalt zálogos, harminc éve úzi az ipart, így az ő szemét nem lehet becsapni. A két fiatal a legjobb ruháját öltötte magára, mégis látszik, hogy szegények, mint a templom egere.

¹ **Raber Izidor** zálogházi közvetítő az 1900-as *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék* szerint a II. ker. Csalogány u. 13. alatt lakott, zálogháza pedig a II. ker. Batthyány u. 2. alatt az Irma (ma Mária) térre nézett. Jelenleg az utóbbi helyen a Hári-féle ékszerkészítő műhely található.

„Varrólány és suszterinas lehetnek” – morfondírozik magában Raber, majd nagyot sóhajt, hátradől recsegő székén, és némi kotorászás után a pultra teszi a kért holmit.

– Hatlövetű Bulldog revolver, gyártva a Webley és Fiai által Belgiumban – mondja oly unott hangon, mintha már sokadszor darálná el a fenti ismertetőt. – Kiváló minőség, alig használt, frissen olajozva. Alkalmi vétel.

A fiatalember meredten bámulja a kicsi, fekete fegyvert.

– Patkányok ellen kiváló! – teszi hozzá Raber.

– Nem... – szalad ki a fiatalember száján, de hirtelen elfogy a levegője, így újra bele kell vágnia: – Nem patkányok miatt kell. Kutyától félünk.

– Hát persze, fiam, hisz az imént mondta is – bólint a zálogos. – A szomszéd kutyája folyvást meg akarja marni magukat, igaz-e?!

„*Ócska mese* – gondolja közben –, *de mi közöm hozzá?!*”

– Mennyi? – kérdi a fiatalember, aki még mindig úgy mered a revolverre, mintha az volna a kutya, ami ellen fel akar fegyverkezni.

– Lássuk csak! – Raber megfordítja a pisztolyra kötött cetlit, és hunyorogva leolvassa az árat, amit korábban ő maga határozott meg. – Kereken húsz korona!

A leányból rémült sóhaj rebben. A fiatalember idegesen összerándul, majd zakója belső zsebéből pénzt vesz elő, és a drótháló túloldalán erre a célra szolgáló fémtálcába teszi. Szinte még vissza sem húzza a kezét, Raber máris tudja az összeget, pedig csak a pénzermék csilingelésére figyelt: két ötös, ugyanannyi kétkoronás és három húszfilléres.

– Ez nincs annyi – mondja kelleetlenül.

– Nincs – ismeri el a fiatalember, és a zálogház agyonkoptatott padlóját nézi.

– Hajjaj! – sóhajt Raber Izidor, mint aki azon tanakodik, miként is segíthetne a két szerencsétlenen. – Valami más érték? Kutassák át magukat alaposan! Csak akad valami!

A fiatalember pontosan tudja, hogy semmi érték nincs nála, így bizonytalanul a leány felé fordul, aki viszont próbál úgy tenni, mintha jelen sem volna.

– Beláthatják, hogy ennyire áron alul el nem adhatom ezt a szép darabot, bármilyen veszedelmes is az a kutya – szólal meg a zálogos, majd biztatásképpen még hozzáteszi: – A töltenyek már benne vannak, azokért nem kérek külön pénzt!

A fiatalember hirtelen a leányhoz fordul és pusmogni kezd vele. A leány felpillant rá; tekintetében végtelen fájdalom és kicsinyke rémület. Kapkodva felel a fiatalembernek – Raber mintha az „édesanyám” szót vélné hallani –, miközben tétován a nyakához nyúl.

„Túl sokáig tart ez az egész hajcihő – morog magában a zálogos. – Oda kéne adnom nekik tizennégy kroncsiért, elvégre én magam is csak hatért vettem be.”

Már épp szóra nyitná a száját, mikor meglátja, hogy a leány mindkét keze felemelkedik és a nyaka mögé, a tarkója felé nyúl. A vékony aranylánc, amin kicsiny aranykereszt fityeg, halkan zörren a fémtálban.

– Ezt mennyibe számolja? – kérdi a fiatalember.

Raber Izidor megragadja a tálkát, és a drótháló alatt áthúzza azt a maga oldalára. Előbb a szája sarkában füstölgő csikket morzsolja szét kegyetlenül a bádog hamutálban, majd szemüregébe csippenti az ékszerésznagyítót. A nyaklánc még meleg a leány bőrétől, s ezt érezve a zálogost kellemes borzongás járja át. A kereszt és a lánc kapcsán is jól kivehetőek a hitelesítő jelek.

– Megegyeztünk – biccent Raber Izidor, majd sietve kiállítja a zálogcédulát. A fémtálkán pénz és ékszer helyett immár a revolver hever, amit áttol a rácson túlra. – Aztán csak óvatosan azzal a kutyaival!

– Tessék? – kérdi a fiatalember, miközben elteszi a fegyvert és a cédulát, amivel a láncot négy korona fejében még további egy hónapon át bármikor kiválthatja. – Ja persze, igen, vigyázni fogunk, és... Köszönjük szépen!

A párocska kilép a Batthyány utcára: távoztuk után az ajtó fölötti csengettyű még sokáig bong, mint valami apócska lélekharang...

02

Nyomozati móka

Buda, 1901. június 15.

Úgy állt köröttem a svábhegyvi villa személyzete, mint valami megveszekeedett, vérszomjas armádia, és mind-egyikük tőlem akart valamit.

– Mili méltósága, fogyóban a lovak abrakja, intézkedni kéne! – hadonászott két karjával Isti szélkelep módjára.

– Nem úgy van az! – intette le mindjárt Márika. – Éppeg most jött meg a gúnár!

– Miféle gúnár, te lány? – meresztette két szemét Horákné a komornámra, elvégre a villa szakácsnőjeként minden éteknek való az ő hatáskörébe tartozott.

– Hát az, amelyik a cipőket hordja – felelte Márika. – A bolti szolgák két nagy ládát hoztak be a kocsijukról, és most az étkezőben várják Mili méltóságát, hogy kedvére válogasson a topánok közül.

– Ha szabad megjegyeznem – szólt közbe Boskó –, a gúnár, akiről Mück kisasszony beszél, bizonyára Agulár² úr

² **Agulár Ede** cipész és cipőkereskedő az 1900-as *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék* szerint a VII. ker. Erzsébet körút 18. alatt lakott, jól menő üzlete

lesz, a belvárosi cipőkereskedő, akitől mára kértünk mintakollekciót.

– A lábbelik várhatnak – vette vissza a szót Horákné egy K und K-s táborszernagy stílusában. – Asszonyomnak előbb a kamrába kell jönnie, hogy kiadja az ebédhez szükséges dolgokat.

– De csak miután lefáradt velem a szolgálati lakásokhoz, ahol a kőművesek immár végeztek a munkával, és szeretnék, ha megtekintené a végeredményt – zengte Boskó.

– Már bocsánat a sürgetésért – lépett ki Ambrózy báró inasa mögül Grigoli mester colstokját csattogtatva –, de a vízgyógyintézetben is várnak minket, úgyhogy itt minél előbb...

– A lovakról kell gondoskodnunk – vágott a szavába Herrdoktor. – A cipellő, a csicseriborsó és a malteros téglát tud várni, de az éhes állat nem!

És ekkor mindenki egyszerre kezdett beszélni, még hozzá egy bárói lak személyzetéhez nagyon is méltatlan modorban, vagyis visítva, bömbölve és vadul handabandázva.

– *HALT!* – kiáltottam el magam a zajongó kör közepén, és a dunyhát, amit addig a két kezemmel öleltem át, a mellettem álló Tóti Böske párnákkal már amúgy is túlterhelt karjára dobtam.

A villa mögötti gyepen, ahol a személyzet lerohant, egyszerre olyan csend lett, hogy még a fűben motoszkáló apró teremtmények lépteit is hallani lehetett. Az én fejemben egyre csak az zsongott, hogy Agáta mama idején ilyen skandalum biztos nem fordulhatott volna elő, és ha nem állom útját azonnal az anarchiának, hamarost elszabadul a pokol.

– Megmondom, hogyan lesz! – jelentettem ki a lehető leghatározottabb hangon, bár abban a minutában még fogalmam sem volt, miként legyek úrrá a ribillión. – Először is... Hm, enni kell!

pedig a VII. ker. Erzsébet körút 6. alatt állt. Hirdetése olvasható többek között a *Pesti Hírlap* 1901. június elsejei számában.

– Igen! – hörrentett Horákné elégedetten, ám én máris helyreütöttem a tévedését.

– Előbb az állatoknak, csak aztán az embereknek! Isti úrfi, szaladjon le a fogaskerekű állomására, és a bérkocsisoktól kérjen kölcsön két zsák abrakot. Elbírja-e?

– Már hogy a nyavalyába ne... Akarom mondani bocsánattal: hát persze hogy elbírom! – húzta ki magát a villa pelyhedző állú mindenese rátartin.

– Helyes! Akkor hát itt van tíz fillér! Az állomáson keresse meg a Lórit, adja neki a pénzt, és üzenjen véle a majorosnak, akitől rendelni szoktunk, hogy holnap reggel jelenjen meg nálunk egy szekérdéréknyi szénával és hat zsák abrakkal! Elég lesz?

– Darabig bizonyosan – biccentett Herrdoktor, akire kérdőn néztem.

– Jut eszembe – vontam össze a szemöldökömet –, mégis miként fordulhatott elő, hogy ennyire kifogytunk a takarmányból?

– Jómagam az elmúlt héten többször is szóltam a báró úrnak, hogy baj lesz – mondta Isti.

– Miként én is – csatlakozott hozzá Herrdoktor. – Ő pedig minden alkalommal csak bölintgatott, és azt mormolta az orra alá, hogy „helyes, helyes, nagyszerű”.

– Tehát oda sem figyelt – állapítottam meg.

– Ami persze teljesen érthető – próbálta védeni imádott gazdáját Isti –, hisz szegénynek folyvást a gonosztevők machinációin jár az esze kereke!

– Ezentúl az ilyen dolgokkal hozzám forduljanak – mondtam, majd a ház mindenését útjára bocsájtva a komoran várakozó szakácsnőhöz fordultam.

– A kamra kulcsa. – Ruhám övéről lekasztva Horákné-
nak nyújtottam a súlyos holmit. – Én tökéletesen megbízom magában, ahogy a grófnő is megbízott az elődjében, Terka néniben. Fogja és vegyen elő mindent, ami az ebédhez kell.

Mindig mogorva szakácsnőm arcán ekkor különös, mármár éteri fény suhant át. Oly áhítattal vette két kezébe a vas-
kulcsot, mintha az Ambrózy-villa kamrája nem is borsót,

babot, jégre tett halat és baromfit, de magát a koronázási ékszereket rejtené, amiknek sorsát ezennel reá bízta.

– Amíg ez nálam van – mondta aztán kissé rekedt hangon –, egyetlen mákszem sem veszhet el, méltóságos asszonyom!

– Tudom – bölintottam őszinte mosollyal, és meg akartam simítani a karját, ám Horáknének az ellágyulásból ez már túl sok lett volna, így amint felé nyúltam, hirtelen sarokon fordult és elrobgott.

– Akkor most jöhetnek a gúnár cipellői! – javallotta Márrika, akinek cseppet sem tetszett, hogy komornaként ennyire hátramaradt az elintézendők sorában.

– A cicoma várhat legtovább – intettem le szegényt. – Kérlek, menj az étkezőbe, és közöld Agulár úrral, hogy csak később lesz rá időm.

– Aligha fog az minket megvárni – vonogatta a vállát Márrika, és még fintorgott is hozzá. – Nagyon vehemenciás embernek tűnik, aki még a császár öfelségének előszobájában sem volna hajlandó sokáig toporogni.

– Akkor akár el is mehet; majd veszünk cipőt mástól és máskor – vontam meg én is a vállamat, hogy aztán a párnák és dunyhák alatt roskadozó Tóti Böskéhez forduljak. – Tudom, hogy segítséget ígértem, de most mégis egyedül kellene kitenned napozni az ágyneműt. Látod, micsoda bolondokháza kerekedett itt hirtelen, és...

– Nehogy már szabadkozzék a méltóságos asszony – nevetett ki a párnasarkok közül egykori cellatársam. – Lehordok én mindent szépen egyedül, hisz nem több ez, mint tollpihe!

– Akkor hát, Grigoli úr, figyelmem immár csakis a magáé – fordultam a kőművesmester felé. – Kérem, mutassa meg, milyen új lakot fundált a mi legényeinknek.

Azt hiszem, aznap kora délelőtt én igazán nagyon ügyes voltam! Abban bizonyosan, hogy senki észre nem vehette rajtam, milyen sárkányos indulat forr bennem. Haragom tüzét azonban nem az Ambrózy-villa személyzete és a kőművesek érdemelték ki, sokkal inkább az én báróm, aki

– miközben a ház körötte épp csak fejre nem állt – a szalomban olvasgatta a reggeli lapokat, kékes szivarfüstöt eregetve.

– Richárd! – álltam elébe, midőn végre cseppnyi érkezésem támadt.

– Iiigen? – morogta ő valami szemmel láthatatlan, távoli hegycsúcsról, ahol épp lélekben tartózkodott, és még az újságkeretre feszített Pesti Hírlapot sem eresztette le, hogy rám nézzen.

– Maga most épp dolgozik? – érdeklődtem, továbbra is kordában tartva sárkányos hevületemet.

– Valóban! – mondta és lapozott.

– A bűnügyi rovatot szemlézi?

– Kétségkívül.

– És talált már valami érdekes esetet? – léptem mellé és hajoltam le, hogy én magam is lássam a lapot.

– Sajnos eleddig semmit – sóhajtott ő bánatosan, mire én kikaptam szájából a szivarkát, és tüzes végét az újságba nyomva lyukat égettem a papírba.

– Talán ezt nézze meg alaposabban, hátha fel méltóztatna támadni végre az érdeklődése... irántam!

– Na, de Mili kedves! – kiáltott az én báróm immár teljes figyelemmel, miközben a szertehulló paráztól igyekezett megmenekülni. – Mégis miféle viselkedés ez?!

– Csupán azt akartam elújságotni – mondtam a legúrabb társasági modorban, miközben a kisszalón pamlagjának karfájára ültem –, hogy amíg maga, kedves férjuram, idebenn kényelmesen elterülve a külvilág híreit böngészi, én odakinn egyedül próbálok működésben tartani a *saját* világunkat.

– Hát annyi volna a dolog? – csodálkozott.

– Bizony jócskán akad – feleltem. – A lovak takarmánya ma reggelre az utolsó szénaszálig elfogyott, Grigoli mester és emberei végeztek a szolgaszállás bővítésével, Agulár cipőkereskedő kétládányi mintakollekcióval állított be, az ebéd körül is sok a teendő, és mivel odakinn szép az idő, a ház minden ágyneműjét ki kell hordani szellőzködni.

– Ez bámulatos! – vonta fel szemöldökét csodálkozva Richárd, én pedig képtelen voltam eldönteni, hogy gúnyolódik vagy tényleg őszintén ámul. – Anyám idején az ilyen teendőkről soha még csak nem is hallottam.

– Mert Agáta mama mindent elintézett maga helyett – mondtam. – Ő azonban immár Tanára költözött, a villa gondjai pedig kettőnkre szálltak!

– Kettőnkre? – komorodott el Richárd. – Valóban? – Nagyot sóhajtvá állt fel és tett bizonytalan lépést a kijárat felé. – Akkor hát megyek, és szerzek abrakot.

– Ne fáradjon, már intézkedtem.

– Oh! Akkor megsejlelem a kőművesek munkáját.

– Azt lehet, de Grigoli mester és emberei, akik egyébként kiváló munkát végeztek, úgyhogy ki is fizettem őket, már elmentek.

– Csodás – biccentett Ambrózy báró. – Esetleg válogathatnék a cipők közül?

– Agulár ma csak női cipőket hozott.

– Azokhoz nem értek! Menjek a konyhába?

– Horákné kitérne a hitéből.

– Az ágynemű?

– Böske már mindet kitette a napra.

– Ezek szerint – ráncolta a homlokát Richárd, majd visszaült a pamlagra, újragyújtotta korábban eloltott szivarját, és kezébe vette a lapot, aminek közepén kormos szélű lyuk tátongott – minden a legnagyobb rendben!

– Semmi sincs rendben, maga... maga kékvérű halhólyag! – robbant ki belőlem a sárkánytűz, és talpra ugorva kiragadtam kezéből az újságkeretre feszített lapot. – Ez a ház minden gondjával, örömeivel, bajával és szépségével együtt a *miénk!* A *kettőnké*, érti?! Ha pedig ez így van, akkor magának is ki kell vennie a részét a munkából, ami a villa fenntartásához szükséges!

– Mégis mit tehetnék – csodálkozott rám az én hideg fejű báróm –, ha maga, kedves, már mindent oly nagyszerűen elrendezett?!

Azt hiszem, a következő pillanatban a dohányzóasztalkán álló mives porcelán hamutartó járt volna pórul (hisz egykor Agáta mama is arra tanított, hogy a feleségnek időnként ildomos földhöz vágni valamit, hátha tanul belőle a férj), ha ekkor meg nem kopogtatják az ajtót.

– Szabad! – kiáltott Ambrózy báró határozottan megkönnyebbülve.

A küszöbön Boskó állt.

– Eh... eh... elnézést a zavarásért, méltóságos úr – tért vissza a báró inasa egyre ritkábban hallható hebegéséhez, ami nála a fokozott izgalom jele volt –, de egy lovas reh... reh... rendőr van itt.

– Engedje be! – intett szivarjával Richárd. Az egyenruhás férfiú máris előttünk termett, és jobbját sisakjához emelve, baljával kardmarkolatát szorongatva, csizmasarkait összecsapva tisztelgett.

– Méltóságos báró úr, Rudnay főkapitány üdvözetét küldi, és arra kéri, hogy méltóztassék késedelem nélkül a törvényszéki boncházba jönni!

– Na végre valami teendő! – kiáltott Ambrózy báró. – Boskó, szóljon Herrdoktornak, hogy fogja be a lovakat. Azonnal át kell mennem Pestre!

– Úgy érti, át kell *mennünk!* – léptem mellé, leoldva nyakamból a kötényt, amit a házimunkához hordtam. – Mert ugye azt egyetlen pillanatig sem képzelte, hogy ha már házaspárként ágyon, asztalon osztozunk, akkor a nyomozati mókából kihagyhat?!

03

Merénylet a hullaházban

Pest, 1901. június 15.

Életemben másodszor jártam a Törvényszéki Orvostani Intézet³ Üllői úti épületében, és ez sem ígérkezett kellemesebbnek, mint az első.

– Maga holtsápadt, Mili! – állapította meg az én bárói hitvesem, de a hangjában cseppnyi együttérzés sem volt, csupán aényt szögezte le. – Talán okosabban tenné, ha idekinn, a friss levegőn várakozna, míg én lemegyek a hullaházba.

– Szó sem lehet róla – makacskodtam, bár tény és való, hogy már a bonctintézet pusztá gondolatára is úgy háborgott a gyomrom, mintha viharos tengeren hanyódó hajó fedélzeten állnék. – Életünk minden kellemes és kellemetlen percét magával együtt akarom átélni, Richárd.

– Ahogy óhajtja – szólt Ambrózy báró teljes közönnyel, majd valamivel halkabban még hozzáfűzte: – Remélem, nem reggelizett túl sokat.

³ A Törvényszéki Bonctani Intézet, mely 1886-ban kezdte meg működését, 1901-ben a VIII. ker. Üllői út 93. alatt állt. Ma a Semmelweis egyetem II. számú Patológiai Intézete van benne.

Tudtam, mire célzott, és ezért legszívesebben bokán rúgtam volna azt a krakéler alakot, de közben megérkeztünk a hullaház nagy vasajtájához, ahol a posztos közrendőr tisztelgessel és hangos szóval fogadott minket.

– Báró úr, a detektívek odalenn, a hullaházban várják méltóságodékat. Azonnal hívok valakit, hogy lekísérje...

– Ne fáradjon, fiam – lépett be az ajtón Richárd, meg sem fontolva, hogy előreengedjen... bár tekintve, hogy hová igyekeztünk, ez talán megbocsájtható vétek volt az etikett ellen.

A törvényszéki bicintézet végtelennek tetsző folyosóján szokatlanul sok rendőrt láttunk. Némelyek bizonyos ajtók előtt álltak, és merev tartásukon látszott, hogy szigorú parancsba kapták: élő embert a küszöbön se ki, se be ne bocsássanak. A többi a falak mentén álló padokat, a hulladék és a bepiszkolódott boncorvosi öltözékek gyűjtésére szolgáló ládákat vizsgálta át nagy gonddal, óvatosan, arcukra kiülő undorral.

– Mi történhetett itt?! – jött izgalomba Ambrózy báró, és lépteit egyre inkább szaporázva sétapálcáját türelmetlenül előrebökte, mintha önmagának mutatná a helyes irányt. Én persze próbáltam a nyomában maradni, ám közben Agáta mama intelmei jártak a fejemben, miszerint az arisztokrácia hölgyei akkor sem futkorászhatnak felkapott szoknyával, ha épp egy égő házból menekülnek.

Végül a már ismerős MORTUARIUM felirat alatt torpantam meg, mely egy újabb vasajtó fölött virított. Amint a posztos rendőrök (mert ide kettő is jutott!) cipősarkat csatogtatva, kardot csörgetve szalutáltak, és kitérték előttünk a bejáratot, engem ismét elfogott az émelygés. Bentről jeges légáramlat csapott meg, mely formalin csipős szagát és a rothadás édeskés bűzét hozta magával.

A hatalmas hullakamra mit sem változott legutóbbi látogatásom óta. A csempével borított falakról a mennyezetre szerelt gázlámpák éles fénye verődött vissza, a három márvány boncasztal patyolattisztán fehérlett, a fél tucát, kereken gördülő ágyon egyetlen test sem hevert, a falakba sülyesztett hullatepsik acélajtajai pedig mind zárva voltak.

– Csakhogy végre itt van, báró úr! – sietett elénk Ajtai Sándor, a Királyi Magyar Tudományegyetem Törvényszéki Orvostani Intézetének igazgatója. – Nézze el nekem, ha netán bokros teendői közben zavartam meg, de ragaszkodnom kellett a jelenlétéhez. Ez az ügy, kérem... Ez az ügy kész skandalum!

Rólam persze a tanár úr először nem is vett tudomást, bár ezt akkor kicsit sem bántam, mivel így volt időm leküzdeni a rosszullétemet, és megfigyelni a teremben tartózkodó további két személy bosszús fejcsóválását, amit Ajtai szavai váltottak ki. A két detektív – mert ők sürgölődtek a háttérben – jó ismerősöm volt, így faképnél hagyva férjjuramat és a tovasuhanó alakom után kissé hökkenten néző orvostanárt, mindjárt hozzájuk léptem.

– Drága Makkay, hát hogy van mindig? – nyújtottam felé kesztyűs kezemet. – A Dökker-ügy végtárgyalása óta nem láttam magát.

– Tudja, hogy van ez, kedves báróné – imitált kézcsókot a detektív, könnyeden érintve ujjaim hegyét. – Számos a bűn, kevés a rendőr, így én legtöbbször a város legrútabb pöcögödreiben vagyok kénytelen járni, ahová kegyed szerencsére nem jut el.

– És itt van Weisz is, a főkapitányság méhecskéje – fordultam a fehér köpenyt viselő nyomozóhoz, aki jobb kezében lágy borzecsetet, a balban finom grafitporral teli tálkát tartott. – Látom, most is porozgat, mint rendesen.

– Csakhogy hiába, méltóságos asszonyom – fintorgott elégedetlenül a magyar királyi rendőrség első és egyben legügyesebb ujjlenyomat-szakértője. – Itt mindent oly alaposan letöröltek, hogy akár enni is lehetne róla.

– Hallhatnám végre, miért hívtak ide? – zengett végig a visszhangos termen Ambrózy báró hangja.

– Máris mutatom – lépett a hűtőtepsik sorához Ajtai, majd kezét a nyolcas számmal jelölt fémajtóhoz közelítve kérdően nézett Weiszre. – Szabad?

– Tessék csak – biccentett a nyomozó. – Amint már mondtam, az egész tethely makulátlanra lett suvickolva.

A törvényszéki boncintézet igazgatója saját kezűleg ragadta meg a fémtepsi kallantyúját és húzta ki azt a falból.

„Vajon hol lehet Dekker bácsi, a vén hullaházi szolgál, aki legutóbb oly kedves volt velem?” – merült fel bennem a kérdés, ám az események rögvest ki is verték azt a fejemből.

Az előgördülő tepsin fehér lepellet takart test feküdt, pont úgy, miként vártam. Ajtai kitakarta a két mezítelen, hófehér lábat, és megnézte a nagylábujjra kötözött cetlit.

– Ez itt Szápy Alajos fodrászsegéd – állapította meg, majd továbblépett, és a kilences számot viselő tepsit is kihúzta. – Ez pedig... Igen, ez Heil Annuska⁴ szobaleány.

A második test is le volt takarva, ám annak lepedője a fej-résznél vérfoltos lett.

– Ha megengedi, igazgató úr, innentől átveszem – lépett előre Makkay, zsebéből jegyzettömböt véve elő, amibe eztán olykor-olykor belepillantott.

– A két testre – vágott bele jelentésébe a detektív – tegnap, azaz péntek reggel gallygyújtók találtak rá a Húvösvölgy állatkerti erdőnek nevezett részében. A helyszínre érkező rendőr megállapította, hogy a fiatal férfi jobb kezében egy Bulldog típusú revolver hevert, melyből két golyó hiányzott. Mindkét áldozat jobb halántékán hatolt be a lövedék. A testek elrendezése... a férfi egy fának támaszkodva ült, baljával szorosán átkarolva a leányt, míg ő eredetileg a férfi ölében, neki háttal helyezkedett el, ám végül mindketten a bal oldalukra dőltek..., valamint a mellettük heverő levélből egyértelműen kiderült, hogy közös elhatározással, kényszer nélkül elkövetett kettős öngyilkosság esetével állunk szemben.

– Mivel indokolták a tettüket? – kérdeztem, mire Makkay lapozott néhányat a füzetében.

⁴ A halotti anyakönyvi kivonatok szerint **Szápy Alajos** 28 éves római katolikus fodrászsegéd Vácott született, lakott: Budapest III. ker. Lajos utca 135., szülei: néhai Szápy János, néhai Huj Erzsébet – a halál oka: halántéklövés. **Heil Anna** 19 éves római katolikus házicseléd, született Lipovica (Baranya vármegye), lakott: Budapest I. ker. Tárnok utca 12., szülei: Heil János, Schmidt Katalin – halál oka: halántéklövés.

– Ah, meg is van – mondta. – „*Boldog frigyünknek leküzdhetetlen akadályok állják útját, pedig egymás nélkül élni nem tudunk, ezért most elbúcsúzunk e rideg, kegyetlen világtól.*” Így szólt a levél, amit egy kővel lesúlyozva a holttestek mellett találtunk, és amit mindketten alá is írtak.

– Micsoda badarság! – csattant fel Ambrózy báró.

– Maga meg miről beszél, Richárd? – csodálkoztam.

– Az igaz szerelem nagyon tud fájni, ezt elismerem – felelte ő –, de sohasem gyilkol! Az elvakult birtoklási vágy az, ami öl! Ez a borbélysegéd képes volt agyonlőni az általa *állítólag* hőn szeretett nőt, csak mert valamilyen homályos okból nem lehettek egymáséi. A leány pedig... Nos, az könnyen belátható, hogy a romantikus lelkületű nők rendkívüli módon befolyásolhatóak, így tehát hajlamosak az efféle ostobaságokra. Ami pedig a levélben említett „leküzdhetetlen akadályokat” illeti, fel nem foghatom, mik lehettek azok. Elvégre azonos társadalmi réteghez tartoztak, mindketten állásban voltak, és ha a családjuk rossz szemmel is nézte a kapcsolatukat, azért még megteremthették volna közös életük alapjait, ha mégoly szerényen is.

A báró hosszú és meglehetősen fennhéjázó monológja után rövid, kissé zavart csend állt be, majd Makkay szólalt meg ismét:

– Bizony, olykor nehéz megérteni, miként járnak az ember lelkének mozgatórugói.

Eddig is kedveltem a detektívet, ám most tovább nőtt a szememben, hiszen látszólag semleges megjegyzése valójában az én báróm szívügyekben való inkompetenciájára utalt.

– Ennyi? – szólalt meg ismét Richárd, türelmetlenül kopintva botja végével a kőpadlón. – Kettős öngyilkosság? Ezért hívtak ide lóhalálában? Vagy esetleg tudunk még valamit, ami végre feje tetejére állítja és izgalmassá teszi ezt az unalmas ügyet?

– Máris rátérek a dologra, de előbb még vázolnám, mit sikerült kiderítenünk a szomorú sorsú párocskáról – szólott Makkay, és közben tovább lapozgatott a noteszében. – Szápy

Alajos egy óbudai borbélyüzletben volt alkalmazva mint segéd, Heil Annuska pedig a Tárnok utcában egy miniszteri tisztviselő háztartásának szobaleányaként dolgozott. Éppen egy héttel ezelőtt aztán mindketten szó nélkül eltűntek, és a felkutatott tanúk vallomása szerint a Toldi Ferenc utca 12-es szám alatt lévő közös lakásukba...

– Közös lakás?! – csapott le Ambrózy báró. – Hát az is volt nekik?

– Csupán bérlemény, még hozzá meglehetősen szerény; nem több mint egy koszos kis szoba-konyha – felelte Makkay.

– Akkor hát végképp érthetetlen, miért akartak meghalni – rázta a fejét Richárd. – Volt szakmájuk és azáltal tisztességes keresményük, amiből lakást tudtak bérelni. Talán a családjaik felekezeti okból akarták megakadályozni a házasságukat?

– Mindketten római katolikusok voltak – mondott ellent a detektív.

– Akkor hát, mint az öngyilkosság indítéka, megint csak marad a túlfűtött romantikus érzemények okozta pillanatnyi elmezavar – morogta Ambrózy báró az orra alatt mély meggyőződéssel, ám mégis jól hallhatóan.

– A „pillanatnyi” aligha áll meg! – szóltam közbe. – Nem figyelt, Richárd? Makkay az imént közölte, hogy már a haláluk előtt egy héttel faképnél hagyták a világot, tehát bőven volt idejük átgondolni a dolgokat.

– Valójában végig a korábban említett közös lakásukban tartózkodtak – mondta Makkay. – Végül aztán csütörtök késő délután magukra öltötték legjobb ruháikat, felkeresték Raber Izidor zálogházát a Batthyány utcában, és revolvert vásároltak.

– Ezt honnan tudjuk? – kérdeztem.

– Szápy zsebében zálogcédulát találtunk, mely egy négy korona értékben bevett vékony aranylánchról és rajta kereszt alakú medálionról szólt. – Makkay nagyot sóhajtott, mint aki kezd egészen kifogyni a szuszából. – A zálogos emlékezett a párra, a revolver eladását sem tagadta, de azt állította,

hogy a fiatalok valami ádáz kutyát akartak vele elpusztítani. Szápy Alajos és Heil Annuska ezután a csütörtökről péntekre virradó éjjelt bizonyára a hűvösölgyi erdőben töltötte, s aztán hajnalban... Nos, a fiú végzett a leánnyal, majd önmagával is.

– Ez továbbra sem több mint kettős öngyilkosság – fojtotta Makkayba a szót Ambrózy báró, aki immár valóban dühösnek látszott. – Megmagyarázná végre valaki, hogy mit keresek én itt?!

– Inkább megmutatom – mondta Ajtai, és a kilences számot viselő tepsi mellé lépett, amin a leány letakart teteme feküdt. – Kérem, őrizték meg a hidegvérüket!

A két detektív természetesen már látta a testet, Ambrózy báró kék vére pedig tán még egy működő vulkán kráterében is hideg maradna, úgyhogy a boncorvos figyelmeztetése csakis nekem szólt. Parfümös zsebkendőmet az orrom alá szorítva, apró biccentéssel jeleztem, hogy bármire fel vagyok készülve.

És valóban bármire fel is voltam, csak épp arra nem, hogy Heil Anna feje hiányozni fog!

– Oh, te szent ég! – kiáltottam. – Ki nyakazta le szerencsétlent?

– Épp ez az, amit nem tudunk – mondta Makkay, aki a tepsinek hátat fordítva próbálta elkerülni a megrázó látványt. – Tegnap, mikor a párocskát behozták, a leány feje még a helyén volt.

– Ma reggel *dr. Kulcsár*,⁵ a gyakornokunk jött váltani az éjszakai ügyeletet – vette át a szót Ajtai igazgató –, és a hullaház irodájában megkötözve találta Khogler doktornőt és Gelencsér Soma kórházi szolgát. Amint feltelefonozott az osztályra, jómagam és Geyer rendőrorvos...

– A jó öreg Geyer, hát ő is itt van?! – suhintott botjával a levegőbe hirtelen támadt lelkesedéssel az én szertelen bárom. – Végül mégiscsak kisül ebből valami érdekesség!

⁵ **Dr. Kulcsár Barna** orvos, gyakornok a Törvényszéki Intézetben, az 1900-as *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék* szerint a IX. ker. Üllői út 91/a. alatt lakott.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod velem.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

– Geyer doktor az irodában tartózkodik, és a sérültekre felügyel – bölintott kissé idegesen az igazgató úr. – De hogy szavamot ne feledjem, mi épp a szerencsétlen pár törvényszéki boncolására készültünk, és amint megkaptuk Kulcsár doktor üzenetét, lesiettünk ide. Ekkor szembesültünk a ténnyel, hogy az éjszaka folyamán betörték hozzánk és ellopták Heil Anna fejét.

– Szeretném őket máris kihallgatni! – harsogta Ambrózy báró.

– Mármint kiket? – jött zavarba Ajtai doktor.

– Természetesen a megtámadottakat!

– Ennek semmi akadály – készségeskedett Makkay, zsebébe gyűrve noteszét. – Erre parancsoljon, báró úr!

Miközben kivonultunk a teremből, Weisz mormogását hallottam a hátam mögött.

– Rendet, azt meg én csináljak, he?! – Majd a két tepsi gördülése és a hűtők acélajtájainak csattanása következett.

Mint hamarosan kiderült, a hullaház bejárata melletti portásablak nem csupán egy aprócska fülkét, de az abból nyíló folyosót, valamint két helyiséget is rejtett. Az egyik raktár lehetett, amiben a boncoláshoz szükséges felszereléseket tárolták szikétől bordavágón át a bőrkötényig, míg a másik egyfajta kényelmes ügyeleti szobának tetszett plafonig érő, kartotékos polcaival, íróasztalával és két egyszerű ággyal, amiken most egy-egy befáslizott fejű ember hevert.

– Tisztelem, Józsi bátyám! – köszöntötte őszinte örömmel a sérültek fölött ácsorgó rendőrorvost Ambrózy báró. Geyer meglepve fordult felé, de közben továbbra sem engedte el a férfi csuklóját, akinek épp a pulzusát mérte.

– Nocsak, báró úr, jó látni téged! – mondta. – Remélem, hogy nem hiába hívtak, itt ugyanis teljes a fejtelenség!

A rendőrorvos kissé morbid humora halovány mosolyra készítette az én Richárdomat.

– Igen, azt már volt szerencsém látni. Beszélhetnénk a pácienseiddel?

– Ezekkel igen, merthogy a szokásos praxisomtól eltérően ők még élnek – lépett hátrébb Geyer rendőrorvos, akit